

forstaaer jeg meget godt, at man kan være et Ønske om at sende sine Missionærer ud i denne som tom og huul betragtede Folketirke, for at der kan dannes sande Menigheder, thi det er jo kun dem, der kunne danne saadanne sande Menigheder. Men naar man ikke deler disse Anskuelse, bliver et saadant Forlangende ligesaa uforeneligt med den hele kirkelige Tilstand. Det er, som sagt, idetmindste efter min Anskuelse, Kjernen i hele det foreliggende Lovforslag, at det er en Opfordring til Rigsdagen, om den vil tage Parti i en kirkelig Strid, om den vil sætte Lovens Stempel paa den ene af de modstaaende Anskuelse og erklære den anden for lovløs. Jeg har det Haab, at Rigsdagen ikke vil gaae ind paa saaledes at tage Parti i en kirkelig Strid for een Anskuelse til Undertrykkelse og Tilfidsættelse af den modsatte. Rigsdagen maa staae over Partierne.

P. C. Olsen: Den ærede Taler, der nu satte sig, har ganske bestemt angivet, hvori Forskjellen bestaaer mellem hans og min Betragtningssmaade af Folketirken, idet han sagde, at der er et Parti, som anseer Folketirken for en „borgerlig“ Indretning. Ja det er ganske rigtigt min Betragtning af Folketirken, at jeg anseer den for en borgerlig Indretning og ikke for et Troessamfund. Naar vi ville see paa Forholdene, som de ere, er Folketirken jo et aldeles negativt Begreb; der fordres jo ikke nogen som helst anden Betingelse for at være Medlem af Folketirken, end at man ikke henhører til et andet Troessamfund. Enhver er Medlem af Folketirken, naar denne Betingelse er opfyldt. Folketirken er evangelisk-lutherisk, siger man, men er „evangelisk-lutherisk“ da et saa elastisk Begreb, at det kan betegne lige hvad man behager? Den ærede Minister for Kirke- og Underviisningsvæsenet sagde ogsaa, at Folketirken er evangelisk-lutherisk, men den høiagtede Minister sagde tillige, at der foreligger Spørgsmaal om Omdannelse af Formen for Konfirmationen, Skriftemaalet, Daabsordet og Altergangen; men er det da virkelig den høiagtede Kultusministers Mening, at naar vi fik den af ham antydede Kirkeforfatning i Stand, naar vi fik dette „theologiske Raad“ med Tilføjelse af nogle Mænd, der skulle vælges — ja

jeg veed ikke paa hvad Maade, man forudsætter, at disse Mænd skulle blive kirkelige fremfor dem, der er valgte her til Rigsdagen — naar man fik en saadan Repræsentation, at saa skulde den efter Forgødtbefindende kunne forandre alle disse Ting, og Kirken alligevel vedblive at være evangelisk-lutherisk? Jeg fik den Mening ud af den høiagtede Kultusministers Foredrag, at dette godt kunde lade sig gjøre, at Folketirken vedblev at være evangelisk-lutherisk, hvad end et saadant Raad fandt paa at forandre i Kirkens Sakramenter og Ritus. Denne Mening kan jeg ikke dele, og derfor er det mig umuligt at see, at Folketirken er evangelisk-lutherisk i dette Ordts stränge Betydning. Jeg skal ikke gaae dybt ind paa dette Spørgsmaal, men kan for det ærede Thing fremsætte en Kjendsgjerning. Der var en Præst, som i 1857 ansøgte om og fik sin Afsted; men efterat dette var skeet, udgav han et lille Skrift, hvori han oplyste, at han havde søgt sin Afsted efter Opfordring af vedkommende Biskop paa Grund af en Prædiken, han havde holdt ved en Bispevisitats, og han oplyste de nærmere Omstændigheder derved. Præsten var en gammel Mand; og hvad enten han nu ikke følte sig oplagt til at skrive en ny Prædiken, fordi Biskoppen kom, eller det var af en anden Grund, nok er det, han gik hen og tog en Prædiken i den store Bunk, som han havde liggende. Det Tilfælde indtraf da, at han tog allernederst i Bunken og fik en Prædiken, som han havde holdt i 1812 og for hvilken han havde faaet Udmærkelse, — det var den første Prædiken, han havde holdt. Altsaa for den samme Prædiken, for hvilken han i 1812 havde faaet Udmærkelse, blev han i 1857 anmodet om at søge sin Afsted, og dog var Folketirken i 1812 den evangelisk-lutheriske ligesom i 1857. Saadanne Kjendsgjerninger troer jeg mere end noget andet vise, at Folketirken ikke er noget Troessamfund i dette Ordts virkelige Betydning, og at den eneste Maade, hvorpaa man kan tænke at holde en saadan Folketirke vedlige og sammen, er at give en saa stor Frihed indenfor dens Grændser, at meget forskellige Anskuelse kunne finde Huuslyderi. Vil man ikke det, vil man etablere et Kirkeraad, sammensat af Theologernes Raad